

MUZEJ DOMOVINSKOG RATA DUBROVNIK

Poljana Paska Miličevića 1/II
20 000 Dubrovnik
tel.: 020/324856
www.mdrd.hr
e-mail: mdrd@mdrd.hr

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU MUZEJA DOMOVINSKOG RATA DUBROVNIK ZA 2025. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

-Bomba ručne izrade, izradio ju je Jakov Babić, u Studencima kraj Imotskog 1992. godine. Sveukupno ih je izrađeno za vrijeme Domovinskog rata oko dvadesetak komada. Ova ručna bomba je zasad jedini poznati sačuvani primjerak. Poklon muzeju od Tone Babića. Zbirka 3D, inv. br 570

-Donacija oznaka za orukavlje, 7 komada, poklon Joška Pulića, darovano od Đura Bokarice i Đura Despota, Zbirka 3D, oznake

-Tenkovska čahura kalibra 90 mm visine 60 cm. Proizvedena 1954. godine u Jugoslaviji. Pronađeno u selu Imotica 1992. godine. Specifikacije 90 mm top na som36, tenku m47 obal. top, TF, M71, 3185 G, ICD-26,MBL8210, RZK8210-2,R, poklon Darija Avdića, Zbirka 3D, inv. br 570

-Donacija Miha Bokarice, izvorna građa Centra za obavješćivanje Dubrovnik: Radio stanica sa zrakoplovnim frekvencijama; magnetofon korišten u Domovinskom ratu, jedan od rijetko sačuvanih, korišten za špijunažu; kazete sa zapisima prometa komunikacija JNA, AF oscilator (3hz-30kt2); multimetar (DEb); mobilni radio tester (SET TF 2950/5); induktorski telefon (USA proizvodnja); pretvarač (24V/10A-40-36VDC); mobilna antena; taktička baterija; dalekozor; mjerni kabel

-Originalna dokumentacija COB-a, 220 dokumenata; izvorni ratni dnevnik Miha Bokarice, izvješća o aktivnostima na neprijateljskim sredstvima veze iz 1992. godine; dokumenti upućeni Centru za obavješćivanje od strane Zapovjedništva obrane Dubrovnika, Kriznog štaba te agresora i razni priručnici JNA.

-Donacija Iva Breškovića, popis branitelja Odreda mornaričke vojne policije Dubrovnik prema zapisu Iva Gabelice, iz 1991., s navedenim poginulim pripadnicima, te novinski članci o Odredu.

- Donacija 20 fotografija od strane 1 STRD PZO Bjelovar koji je osnovan 18. rujna 1991. god., s položaja na dubrovačkom području iz perioda od 15. 6. do 5. 7. 1992. i grada Dubrovnika, iz parka Gradac nastale od 5. srpnja do 20. srpnja 1992.

-Donacija, brigadira Željaka Topoloveca, ratnog Zapovjednika 163. brigade HV, priznanje koje je 163. dubrovačka brigada dobila od Ministarstva Hrvatskih branitelja Republike Hrvatske za sudjelovanje u

vojno-redarstvenoj operaciji "Oluja" te izniman doprinos i zasluge u uspostavi i obrani državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U muzejskom spremištu preventivno zaštićeno 45 predmeta iz 3D Zbirke muzeja te izvršeno čišćenje i slaganje pohranjene građe iz Zbirke 3D predmeta, ukupno 45 predmeta (Varina Jurica Turk, Darije Avdić, Niko Marlais).

Obavljeno je svako godišnje mehaničko uklanjanje nečistoća sa svih izloženih predmeta u tvrđavi Imperijal na stalnoj izložbi „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“, te dezinfekcija u više navrata izložbenih prostora. (Marinko Milanović, Nedjeljko Rajković, Bruno Vuleša, Sanitat Dubrovnik).

Redovno praćenje stanja izloženih predmeta u tvrđavi Imperijal i pohranjenih predmeta te poduzimanje mjera preventivne zaštite uz izmještene građe tijekom zimskog perioda radi prodora oborinske vode (Varina Jurica Turk).

Nabava od Crescata, nedostajućih bez kiselinskih uložnica i kutija za pohranu građe

Zbirka Dokumentata – preventivno zaštićeno i složeno u beskiselinske uložnice, kutije i ladičare 953 dokumenta, velikom većinom iz dokumentacije Fonda Sv. Vlaha te plakata i letaka iz zbirke MDRD. (Varina Jurica Turk, Darijo Avdić, Niko Marlais).

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga, 3.2. Katalog muzejskih predmeta

U Zbirku dokumenata inventirano novih 825 zapisa, računalno M++, dokumenata, plakata i letaka iz razdoblja 20. stoljeća, uz digitalizaciju navedenih 825 dokumenta, unos u Mediju M++, katalog muzejskih predmeta i pridruživanje inventarnim zapisima u M++.

Fotografirano digitalno, 17 predmeta iz 3D Zbirke i slike pridružene inventarnim brojevima u M++. Digitalizirano 38 fotografija iz zbirke fotografija muzeja.

Izvršena nadopuna podataka u katalogu muzejskih predmeta za Zbirku dokumenata – 113 inventarnih zapisa uz pridruživanje fotografija predmeta, za Zbirku 3D predmeta – 8

Varina Jurica Turk i vježbenici Darijo Avdić i Niko Marlais

3.9. Ostalo – Knjiga pohrane

Dana 10. listopada 2025. temeljem poziva Udruge „Daksa 1944/45“, predmeti navedeni i popisani u Zapisniku od 14. rujna 2012. godine, i u Ugovoru o pohrani između Javne ustanove „Dubrovački muzeji“, OIB:78336577061, Pred Dvorom 3, Dubrovnik, zastupane po ravnateljici Pavici Vilać i Udruge „Daksa 1944/45“ zastupane po predsjedniku Mato Račević, UrBroj.:01-57/13, vraćeni su Udruzi „Daksa 1944/45“.

Predmeti su bili povjereni na čuvanje i uvršteni u Knjigu pohrane Muzeja suvremene povijesti Dubrovačkih muzeja, a od 2017. godine u Knjizi pohrane Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik koji je pravni slijednik Muzeja suvremene povijesti Dubrovačkih muzeja.

S danom 10. listopada 2025. predmeti se vraćaju vlasniku, Udruzi „Daksa 1944/45“ i predaju na daljnje korištenje, obradu i izlaganje u skladu s odlukama Udruge „Daksa 1944/45“. Zapisnik je temeljni dokument na osnovu kojeg su predmeti izlučeni iz Knjige pohrane Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik. U privitku Zapisnika je Ugovor o pohrani, Ur.Broj 01.57/13, kao i Zapisnik od 14.09.2012. godine gdje su predmeti popisani.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava (*razmjena, dar, kupnja, muzejska izdanja*)

Darovanjem nabavljeno 9 novih naslova s tematikom Domovinskog rata za stručnu knjižnicu Muzeja.

5. STALNI POSTAV

Stalna izložba „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“, tvrđava Imperijal, Srđ

Autori stručne koncepcije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Opseg (broj ekspanata): 913

Površina u m²:311

Kraći opis: U tvrđavi Imperial, na Srđu, Dubrovnik, postavljena je izložba „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. - 1995.“. Tijekom Domovinskog rata tvrđava je bila prva crta obrane Dubrovnika i u njoj je bilo smješteno Zapovjedništvo 163. dubrovačke brigade Hrvatske vojske. Postala je simbolom herojske obrane Grada. Izložba je otvorena 2008. g. kao prva faza projekta budućega stalnog muzejskog postava Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

Izložba je prezentirana u prizemnom istočnom dijelu tvrđave i sastoji se od četiri tematske cjeline: Pad Dubrovačke Republike i povijest objekta Fort Imperial; Srpsko-crnogorska agresija 1991.; Dani pobjede - oslobodilačke akcije Hrvatske vojske i Stradanje stanovništva, civilnih objekata i spomenika kulture na dubrovačkom području. Prikazan je tijek Domovinskog rata na dubrovačkom području od početaka srpsko-crnogorske agresije 1991. g., pobjedonosnog izlaska Hrvatske vojske na međunarodno priznate granice Republike Hrvatske, povratka izbjegloga i prognanoga stanovništva na (oslobođena) privremeno okupirana područja do završetka rata 1995. Izloženi su originalni dokumenti, umjetničke i dokumentarne fotografije iz Domovinskog rata, naoružanje, minsko-eksplozivna sredstva, ratne zastave postrojbi, dijelovi vojne opreme, autentične snimke i video građa.

Tijekom 2025., kao i proteklih godina, nastavljeno je nadopunjavanje i proširenje tematskih cjelina „Srpsko-crnogorska agresija 1991.“, „Dani pobjede“ i „Stradanje stanovništva, branitelja, civilnih i gospodarskih objekata te spomenika kulture“ stalne izložbe građom iz Zbirke muzeja i novo

prikupljenom građom, a sve u skladu s nastavkom stručnog rada na novom stalnom postavu Muzeja kroz redovnu djelatnost muzeja.

-Muzej Domovinskog rata Dubrovnik i dalje djeluje u neobnovljenim prostorima tvrđave Imperijal. Posebno nas zabrinjava njeno iznimno teško građevinsko stanje i u njoj smješteni izložbeni prostori Muzeja. Predmeti i oprema, stalne izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ i povremenih izložbi već 17. godina izloženi su propadanju zbog izravnog prodora oborinskih voda i vlage kroz nesanirana teška oštećenja tvrđave izazvana brojnim zračnim i topničkim napadima neprijatelja tijekom Domovinskog rata.

Kako bi Muzej i dalje mogao djelovati u ovakvim prostorima, i kako bismo mu osigurali opstanak svake godine pa tako i protekle 2025. poduzimali smo radove na održavanju, čišćenju i opremanju izložbenih prostora. Uređivali smo okoliš tvrđave i ulaz u tvrđavu, uklanjali korov i raslinje, održavali terasu tvrđave, tretirali herbicidom, sanirali odvodne kanale, popravljali i nadograđivali unutarnje i vanjske elektro instalacije, vršeno je redovito pranje, čišćenje i fumigacija prizemnih prostorija, te smo izvršili dezinfekciju i deratizaciju.

Ujedno, obavljeno je svako godišnje mehaničko uklanjanje i dezinfekcija nečistoća sa svih izloženih predmeta u tvrđavi Imperijal na stalnoj izložbi „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“, i povremenim izložbama (Marinko Milanović, Nedjeljko Rajković, Bruno Vuleša, Varina Jurica Turk) Napominjemo da MDRD jedino uz razumijevanje i pomoć vlasnika i osnivača Grada Dubrovnika i budućom obnovom tvrđave Imperijal, može imati adekvatan smještaj i pripadajući prostor propisan Zakonom o muzejima. Na taj način bili bi ostvareni preduvjeti za unapređenje muzejske djelatnosti i realizaciju novog stalnog postava Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Stručna obrada muzejske građe iz dokumentacije Fonda sv. Vlaho te inventarizacija u Zbirku dokumenata, inventirano novih 825 nakon determinacije i izdvajanja građe

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Obrada građe iz donacije Gordane Luznik, cjelokupna dokumentacija o radu humanitarnog Fonda sv. Vlaho u Domovinskom ratu – determinacija, Varina Jurica Turk, Darijo Avdić, Niko Marlais

6.5. Posudbe i davanje na uvid te ustupanje građe

-Muzeju Jugoslavije i Narodnoj biblioteci Srbije ustupljena digitalizirana građa iz Zbirke dokumenta Muzeja za potrebe izložbe posvećene ratnom letku u 20. stoljeću. Izložba objedinjuje letke distribuirane tijekom Prvog i Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata na području bivše SFRJ. Ustupljeni letci, 8 primjeraka, u visokoj rezoluciji u digitalnom obliku, distribuirani od strane agresora na dubrovačkom području 1991., kao i letci distribuirani od strane hrvatskih branitelja 1991. godine.

-Ustupljene dvije fotografije iz Zbirke Muzeja, u digitalnom obliku, Ivu Oreškoviću za potrebe izdanja knjige, a odnose se a stradavanje Državnog arhiva Dubrovnik u Domovinskom ratu.

-Japanskoj nacionalnoj televiziji ustupljena digitalizirana građa (32 fotografije) iz Zbirke fotografija muzeja, stradanja spomeničke baštine Grada Dubrovnika i dubrovačkog područja za potrebe realizacije dokumentarnog filma.

-Za izradu Leksikona o Domovinskom ratu ustupljena građa iz Zbirke muzeja (9 originalnih fotografija iz Domovinskog rata) te fotografije tvrđave Imperijal i Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik s postavom stalne izložbe

-Muzeju crvene povijesti Dubrovnik ustupljena originalna digitalizirana građa, 8 fotografija razaranja HTC Babin Kuk, za potrebe izložbe "Babin kuk - Planiranje utopije: 50 godina od izgradnje hotelsko-turističkog centra".

-Dubrovačkom vjesniku ustupljeno 35 fotografija u digitaliziranom obliku, autora Mila Kovača iz vremena Domovinskog rata, za potrebe članka o Milu Kovaču, djelatniku i fotografu Slobodne Dalmacije, dopisništva Dubrovnik

-Ustupanje fotografije iz Zbirke muzeja Dubrovačkom simfonijskom orkestru za potrebe izrade plakata za koncert DSO-a u povodu Dana dubrovačkih branitelja, fotografija praznog Straduna iz listopada 1991., autora Mila Kovača

-Ustupanje građe – fotografija razaranja Straduna u Domovinskom ratu, iz Zbirke muzeja za potrebe tiskanja udžbenika povijesti za prvi razred trogodišnjih strukovnih škola u RH

-Davanje na uvid i ustupanje građe iz Zbirke dokumenata muzeja g. Joel Blazeu, postdoktorskom istraživaču sa University of Texas- Austin

6.6. Sudjelovanje na kongresima, savjetovanjima, seminarima, radionicama

-Na stručno znanstvenom skupu "Desetljeća slobode", koji se održao, 14. travnja 2025., povodom 30. obljetnice vojno redarstvenih operacija "Bljesak" i "Oluja" ravnateljica MDRD, Varina Jurica Turk predstavila je rad Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik, izložbu "Oluja pobjede i slobode" te održala izlaganje na temu "Događanja na dubrovačkoj bojišnici u vrijeme VRO "Bljesak" i "Oluja".

Ovaj znanstveno-stručni skup rezultat je suradnje Kulturno-povijesnog centra Sisačko-moslavačke županije i Znanstvenog zavoda Fakulteta hrvatskih studija, te niza stručnjaka i znanstvenika iz instituta, muzeja, arhiva, medija, fakulteta itd.

Za vrijeme skupa održala se i prezentacija taktičko-tehničkog zbora naoružanja i opreme Hrvatske vojske i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Na skupu je ukupno četrdeset znanstvenika i stručnjaka u svojim izlaganjima kroz različite diskurse predstavilo teme vezane uz provedbu vojno-redarstvenih operacija „Bljesak“ i „Oluja“ te su tako doprinijeli daljnjem proučavanju Domovinskog rata i očuvanju kulture sjećanja na Domovinski rat.

- Sudjelovanje Varine Jurica Turk na radionici “Kako napraviti dobar Facebook i Instagram oglas“ za ustanovu, u organizaciji Dubrovačke razvojne agencije

-Sudjelovanje Varine Jurica Turk i Darija Avdića na radionici „Digitalizacija u kulturi“ u hotelu Adria, 3. lipnja

-Sudjelovanje Nika Marlaisa i Darija Avdića, kustosa vježbenika na radionici Family Theatre, 2. rujna

-Sudjelovanje Darija Avdića, 17. studenoga na Konzultativnom sastanku u okviru projekta NICHE 2, koji se održao na kampusu Sveučilišta u Dubrovniku -mogućnosti i prepreke za zelenu i digitalnu tranziciju u lokalnoj zajednici u kontekstu nematerijalne kulturne baštine

-Sudjelovanje Darija Avdića i Nika Marlaisa, 7. listopada na radionici Razvoj kulture grada Dubrovnika 2026.–2036.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u okviru muzejske djelatnosti)

Deplijan izložbe pod nazivom Vojno redarstvena operacija Oluja 1995. – 2025., događanja na dubrovačkoj bojišnici u vrijeme završnih oslobodilačkih vojno-redarstvenih operacija Hrvatske vojske 1995. godine. MDRD ISBN: 978-953-48196-1-6, autorica stručnog teksta Varina Jurica Turk, dizajn Mec dizajn, tisak Digital print pogon, Dubrovnik 2025.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

-Stručna pomoć novinarima Dubrovačkog dnevnika za potrebe specijalnog izdanja o životu i djelu Miljenka Bratoša

-Stručna pomoć i ustupanje građe u digitalnom obliku „Zavičajnom klubu Imočana u Dubrovniku“, popisi branitelja na dubrovačkom ratištu imotskih korijena.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Varina Jurica Turk, član Hrvatskog muzejskog društva, Alumni – Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Društva za hrvatsku povjesnicu i DBHZ

6.12. Informatički poslovi muzeja (kreiranje i održavanje web stranica, on-line baza podataka, digitalizacija građe i sl.)

Digitalizacija 825 dokumenta iz Zbirke dokumenata; fotografirano digitalno, 17 predmeta iz 3D Zbirke i slike pridružene inventarnim brojevima u M++. Digitalizirano 38 fotografija iz zbirke fotografija muzeja.

Održavanje službene web stranice Muzeja, dodavanje stručnih objava, novosti, dokumenata, građe, redovitih povremenih izložbi, virtualnih izložbi i dr.

Mrežna stranica muzeja dostupna je s informacijama na engleskom jeziku.

Administracija i moderacija internetske stranice.

Obrada muzejske građe i materijala, te digitalizacija za mrežnu stranicu i društvene mreže.

Vođenje Facebook stranice i Instagram profila Muzeja. Predstavljanje obrađene muzejske građe, stručna vodstva, događanja, posjetitelji i obilježavanje najvažnijih događaja iz vremena Domovinskog rata.

Vođenje analitike Facebook stranice i Instagram profila Muzeja.

6.13. Ostalo, Stručni rad Varina Jurica Turk

-Sudjelovanje i rad u Povjerenstvu za donacije otpisanog naoružanja i vojne opreme Ministarstva obrane Republike Hrvatske u zajednici zainteresiranih muzeja.

-Za potrebe izrade nacionalnog turističkog vodiča o lokalitetima iz Domovinskog rata, ravnateljica je izradila stručni tekst o serpentinama Srđa i tvrđavi Imperijal u Domovinskom ratu uz ustupanje popratnih fotografija iz Zbirke muzeja

-Za potrebe Turističke zajednice izrađen tekst o MDRD, tvrđavi Imperijal i Spomen sobi poginulih dubrovačkih branitelja

-Sudjelovanje na kolegijima ravnatelja ustanova u kulturi Grada Dubrovnika, provođenje natječaja za kustose vježbenike, mentorstvo godinu dana za pripravnike Darijo Avdić, Niko Marlais, Izrada ZPPI izvješća za proteklu godinu; Izrada izvješća za Muzejski dokumentacijski centar o broju posjetitelja i On line posjećenosti MDRD; nadopuna podataka MDC, OREG;

Izrada zbirnog popisa građe MDRD za proteklu godinu za potrebe Državnog arhiva u Dubrovniku; Sudjelovanje u suradnji s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata na događanjima prilikom obilježavanja značajnih obljetnica iz vremena Domovinskog rata;

Izrada Plana i programa rada te Financijskog plana rada Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik za 2026. godinu; Izrada izvješća o radu i financijskog izvješća, završnog računa o radu Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik za 2024. godinu Gradu Dubrovniku i Muzejskom dokumentacijskom centru. Vođenje dokumentacije o ugovorima muzeja, dostavljanje izvješća za Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske; vođenje evidencije o ponudama i narudžbenicama MDRD kao i vođenje evidencije o posjetu muzeju putem agencija ostvarenih voucherom; Izrada novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik, usvojenog od strane Grada Dubrovnika; priprema lokacije za postavljanje brojača posjetitelja u Spomen sobi poginulih dubrovačkih branitelja i tvrđavi Imperijal uz suradnju s Konzervatorskim odjelom u Dubrovniku

-Izrađena procjena potrebitih kvadrata, na traženje Grada Dubrovnika, za buduće muzejsko spremište za pohranu muzejske građe i dokumentacije koja treba biti pohranjena u skladu s Pravilnikom o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te smještaj muzejske građe i dokumentacije, a u skladu sa Zakonom o muzejima koju specijalizirani povijesni regionalni muzej mora imati, odnosi se na: čuvaonicu za muzejsku građu, prostor za prijam novih predmeta (karantena), zasebni prostor za uvid u muzejsku građu, zasebnu čuvaonicu za muzejsku dokumentaciju, zasebni prostor za korištenje muzejske dokumentacije, prostor za prijam građe i manipulaciju njome te pismohranu.

Uvjeti koji su potrebni uz kolni prilaz, i sigurnosne mjere, su i obavezni mikroklimatski uvjeti: temperatura od 18 do 22 C, te relativna vlažnost zraka od 50 do maksimalno 60%., uz opremanje prostora muzejskim ladičarima, policama i odvlaživačima i sl. Građa Muzeja podijeljena je u zbirka: Zbirka fotografija, Zbirka dokumenata, Memoarska zbirka i Zbirka trodimenzionalnih predmeta. Potrebni kvadrati, iznose minimalno 300m² za smještaj muzejske građe. Ujedno, za potrebe muzejskog skladišta - spremišta za muzejsku opremu, vitrine, dijelove izložbi, tehniku, alate i sl., potreban je prostor koji iznosi najmanje 400m² i koji će MDRD biti potreban, uz depo s mikroklimatskim uvjetima

za građu iz Zbirki, u skoro vrijeme, tj. kada počine obnova tvrđave Imperijal. Prostor treba imati kolni prilaz, temperaturu ne veću od 25 C kao i relativnu vlažnost zraka do 60%.

-Obilježavanje važnih obljetnica iz Domovinskog rata, stručnim tekstovima, dokumentima i fotografijama iz Zbirke muzeja te objavljivanje na društvenim mrežama MDRD te lokalnim portalima i tiskovinama.

15. siječnja – Dan međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske i Dan mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja

22. siječnja 1993. godine u 6 sati ujutro, pod kodnim imenom Gusar, započele su ratne akcije u sklopu VRO Maslenica kojom je oslobođeno zadarsko zaleđe i ponovno povezan sjever i jug Hrvatske brzo izgrađenim pontonskim mostom u Novskom Ždrilu.

12. veljače In memoriam Niko Vuković, dugogodišnji Predsjednik Udruge roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata Dubrovnik

33. obljetnica osnivanja 163. brigade hv, 13. veljače 1992., u još uvijek okruženom Gradu, temeljem zapovijedi ministra obrane Republike Hrvatske Gojka Šuška, ustrojena je 163. brigada Hrvatske vojske. Za nositelja osnivanja brigade određeno je Zapovjedništvo 6. Operativne zone Split, a njena popuna je izvršena pripadnicima dotadašnje 1. bojne 116. brigade HV i 75. samostalnog bataljuna, te neraspoređenim vojnim obveznicima koji su se vodili u evidenciji Ureda za obranu Dubrovnika. Prvi zapovjednik bio je pukovnik Ivan Varenina kojeg je naslijedio brigadir Veselko Gabričević, a potom brigadir Željko Toplovec i pukovnik Ante Elez.

In memoriam, Tomislav Žanetić (1945. - 2025.), Iznimno vrijedne dokumentarne fotografije spaljenih Konavala i Župe dubrovačke, koje je u dramatičnim uvjetima snimio Tomo Žanetić ostat će vječan spomen na događanja u Domovinskom ratu i dragocjeni dio Zbirke fotografija Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

34. obljetnica osnutka legendarne 4. gardijske brigade, 28. travnja.

8. svibnja 1992. Početak VRO Oslobođanje juga Hrvatske - 18. svibanj - međunarodni Dan muzeja Dana 18. svibnja 1992. godine otpočela je VRO Oslobođanje juga Hrvatske, prva i najveća napadna operacija Hrvatske vojske i policije u 1992. godini, čije je izvođenje omogućila uspješna herojska obrana Dubrovnika 1991. i njegovi branitelji. Stoga je razumljivo da se već dugi niz godina u ovo vrijeme nalazi u središtu našeg interesa i da joj se uvijek iznova vraćamo.

19. svibnja 1991. godine održan je povijesni referendum o hrvatskoj samostalnosti.

26. svibnja 1992. dan kada se sjećamo velikog datuma koji je, zahvaljujući hrabrosti dubrovačkih branitelja, ostao velikim slovima upisan u slobodarsku povijest Dubrovnika. U popodnevnim satima tog dana oni su, koristeći djelomično povlačenje agresora, izašli iz Grada i raskidajući okove više-mjesečnog potpunog neprijateljskoga okruženja oslobodili privremeno okupirana područja Rijeke i Župe dubrovačke.

Sjećanje na Lisnik, 27. svibnja 1992. - 27. svibnja 2025. Tijekom svibnja 1992. vodile su se teške borbe s neprijateljem koji je uspio organizirati čvrstu obranu iznad Slanog uz prometnicu koja vodi prema Orahovom dolu i Zavali.

Dan OSRH i HKoV obilježava se svake godine 28. svibnja, na dan kada je 1991. godine održana svečana smotra Zbora narodne garde (ZNG) na stadionu NK 'Zagreb' u Kranjčevićevoj ulici i kada su hrvatskoj javnosti predstavljene prve brigade ZNG-a.

30. svibnja Dan državnosti Republike Hrvatske.

1. lipanj 1991. – 1. lipanj 2025., 34. obljetnica osnutka postrojbe Zbora narodne garde Dubrovnik. Zahvaljujući opsežnim obrambenim pripremama koje je provodio sekretar SNO Miljenko Bratoš, osnovana je na današnji dan, 1. lipnja 1991. godine u Vili Rašica, kao 2. (Dubrovačka) bojna 4. brigade ZNG. Predstavljala je začetak osnivanja buduće Hrvatske vojske (HV) na ovom području, a prvi zapovjednik postrojbe bio je pričuvni satnik Mato Ledinić. Za njen brzi razvoj i jačanje posebno je zaslužan dolazak iz Splita pripadnika specijalnih postrojbi MUP-a koji su uspješno završili obuku u Kumrovcu i Puli.

Dan neovisnosti, 25. lipnja, u Republici Hrvatskoj spomendan je kojim se obilježava povijesna odluka Sabora o pokretanju postupka razdruživanja od ostalih jugoslavenskih republika donesena 25. lipnja 1991. godine.

Golubov kamen 2. srpnja 1992. – 2. srpnja 2025. Treća imotska bojna u Operaciji „Tigar“ dobila je zadaću zauzimanja zloglasnog neprijateljskoga uporišta Golubov kamen, preko čijeg vrha prelazi državna granica između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, te cijelog sustava utvrda i otpornih točaka oko njega. S ovog mjesta, smještenog neposredno iznad izvora rijeke Omble na nadmorskoj visini od 422 metra, agresor je od 1991. kontrolirao i razarao cijelu Rijeku dubrovačku onemogućavajući bilo kakvo kretanje jedinom prometnicom koja je vodila iz Dubrovnika ili prema njemu. Nakon više neuspješnih pokušaja njegovog zauzimanja od strane dubrovačkih branitelja, Golubov kamen je postao simbol agresije, okruženja i potpune blokade Grada.

5. kolovoz Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja

23. kolovoz Dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima

30. kolovoz Dan sjećanja na osobe nestale u Domovinskom ratu

23. rujna, dan osnivanja Odreda naoružanih brodova, jer je tog dana 1991. godine njihov prvi naoružani brod, pod imenom „Sv. Vlaho“, zaplovio Rijekom dubrovačkom. Dobiven je tako što je Carinarnica Dubrovnik obavijestila sekretara SNO Dubrovnik Miljenka Bratoša, da raspolaže s jednim zaplijenim švercerskim brodom kojeg mu može ustupiti za potrebe daljnjeg jačanja obrane. Nakon dogovora s najbližim suradnicima, Rudijem Butkovićem i Aljošom Nikolićem, Bratoš je 19. rujna 1991. donio rješenje kojim se m/b „Roby“ (dužine 9,5 m) stavlja na raspolaganje njegovom Sekretarijatu. Žurno je izvršena primopredaja te je prebačen u Atlasov Nautički centar koji je zadužen za njegovo uređenje i prilagodbu u skladu s planiranom budućom namjenom.

1. listopada 1991. – 1. listopada 2025. Opći napad započeo je jutarnjim satima 1. listopada 1991. godine. Nastojeći uspostaviti potpunu informativnu blokadu Dubrovnika agresor je zrakoplovima raketirao zgradu Centra za obavješćivanje te repetitor i relej na Srđu, što je uzrokovalo prekid telefonskih i oštećenje radijskih veza, a Grad je ostao bez vode i struje. I dok su se pred neusporedivo nadmoćnijim neprijateljem malobrojni branitelji postupno izvlačili, radi izvođenja obrane na užem prostoru, bezobzirno su razarani civilni objekti, a u požarima izazvanima djelovanjem agresora gorjele su tisuće hektara šume. S topovnjače jugo–mornarice 3. listopada zapaljen je nadaleko poznati “Arboretum” u Trstenom. O težini napada svjedoči činjenica da je samo u prvom tjednu listopada bilo 100 ranjenih i 27 poginulih dubrovačkih branitelja i građana. Neprijatelj je već u prvim okršajima doživio neočekivane poraze i gubitke od preko 150 poginulih i više stotina ranjenih, posebno na Čepikućama, Osojniku, Brgatu i u Prapratnu, gdje su bili raspoređeni pripadnici 1/116. “A” bojne ZNG i Policijske uprave Dubrovnik. Mobilizacijom i prijemom dragovoljaca u sastav 116. brigade ZNG–a ustrojavaju se i popunjavaju prateće postrojbe. Početkom oružanih sukoba na dubrovačkom području, s pripadnicima Oreda Narodne zaštite i dragovoljcima, bilo je ukupno od 700 do 750 branitelja.

7. listopada, trideset četiri godine poslije, s tugom se sjećamo poginulih na današnji dan 1991. u Mokošici

Velika festa slobode, 29. listopada 1992. Smotra postrojbi južnog bojišta u gruškoj luci. O veličini i značaju obrambeno - oslobodilačke akcije Hrvatske vojske na Južnom bojištu najbolje govori dolazak državnog vrha na čelu s predsjednikom Republike Hrvatske dr. Franjom Tuđmanom 29. listopada 1992. godine u Dubrovnik, te je tada održana veličanstvena smotra postrojbi južnog bojišta u gruškoj luci.

Konvoj „Libertas“, 31. listopada 1991. godine uplovljavanjem u grušku Luku broda „Slavije“ na čelu Konvoja „Libertas“ donesena je nada u povoljni ishod ratnih događanja i barem trenutni prekid razaranja Grada.

12. studeni 1991. - 12. studeni 2025., sjećanje na poginule na Strinčjeri i u Komolcu

Studeni 1991. - Najteži dani u herojskoj obrani Dubrovnika i očuvanju njegove slobode.

Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje

Dan dubrovačkih branitelja, 6. prosinac

-Sudjelovanje na obilježavanju važnih obljetnica iz Domovinskog rata u suradnji s Udrugama proisteklim iz Domovinskog rata, 2. srpnja Trsteno -Golubov kamen, 5. listopada Osojnik, na obljetnice pogibije branitelja na Bosanci, Strinčjeri, Komolcu, Sustjepanu.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Kronološki:

1.

„DANI PONOSA - HEROJSKA OBRANA DUBROVNIKA 1991.“

Mjesto održavanja i prostor: Muzej Domovinskog rata u Splitu

Gostovanje Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik u Muzeju Domovinskog rata u Splitu

Vrijeme trajanja: 6. svibnja – 5. srpnja 2025.

Otvorenje izložbe upriličilo se u utorak, 6. svibnja 2025. u 13 sati u galeriji Muzeja na adresi Mike Tripala 6., u sklopu programa grada Splita - Proslave blagdana sv. Dujma i Dana grada Splita, Sudamja 2025.

Uz stvarnu, realizirana je i nadopunjena virtualna izložba „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“ u sveukupnom trajanju je od 109:32 minuta u četiri cjeline i sastoji se od 638 digitaliziranih dokumenata i fotografija iz Zbirki Muzeja.

Opseg virtualne izložbe: 638 predmeta

Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar

Autorica stručne koncepcije izložbe: Varina Jurica Turk

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Opseg stvarne izložbe (broj eksponata): 273

Web adresa: <https://mdrd.hr/category/dani-ponosa/>

Vrsta: studijska, tematska, povijesna, kompleksna, tuzemna, skupna

Korisnici: svi posjetitelji Muzeja i svatko s pristupom Internetu

Posjetitelja u MDRuS: 1750

Tema: Muzej Domovinskog rata Dubrovnik priredio je stvarnu i virtualnu izložbu „Dani ponosa – Herojska obrana Grada 1991.“, kojom je cjelovito obrađeno njeno najteže razdoblje od početka općeg agresorskog napada 1. listopada do 6. prosinca 1991. Čine je četiri zasebne tematske cjeline:

1. Početak općeg vojnog napada na dubrovačko područje - listopad 1991.
2. Konvoj „Libertas“ – listopad, studeni 1991.
3. Najteži dani herojske obrane Grada - studeni 1991.
4. Dan za sve dane – 6. prosinac 1991.

1. U prvoj tematskoj cjelini prezentiran tijekom ratnih operacija i događanja na području tadašnje Općine Dubrovnik u početnoj fazi općeg vojnog napada u listopadu 1991. Obilježili su je rušilački napadi, neusporedivo nadmoćnijih agresorskih snaga, ali i herojski otpor malobrojnih dubrovačkih branitelja. O tome svjedoči činjenica da je umjesto planiranog brzog zauzimanja juga Hrvatske, trpeći neočekivane teške poraze i gubitke, neprijatelj tek koncem listopada, nakon što je okupirao Konavle i Župu dubrovačku, došao na same prilaze Gradu.

2. U drugoj tematskoj cjelini obrađena je tema organizacije i dolaska Konvoja „Libertas“ u Dubrovnik 31. listopada 1991., kojeg je činilo 29 brodova i brodica predvođenih „Slavijom“, i kojima je u potpuno okruženi Grad došlo oko 800 njegovih štovatelja i prijatelja, među kojima veliki broj istaknutih osoba iz javnog i kulturnog života, prenoseći njegovom stanovništvu ljubav, solidarnost i riječi ohrabrenja cijele Hrvatske. Konvojem „Libertas“ koji napušta Grad 1. studenoga 1991. godine, uz najavu skorog dolaska novih i još većih konvoja, iznova se nastojalo skrenuti pozornost svjetske javnosti na nužnost

zaštite Dubrovnika, zaustaviti njegovo daljnje razaranje i pokušaje osvajanja te olakšati svakodnevne patnje i stradanja stanovništva.

3. U trećoj tematskoj cjelini obrađeni su najžešći i najrazorniji napadi na uže gradsko područje tijekom studenoga 1991., praćeni velikim ljudskim žrtvama, ali i stalnim nastojanjem agresora da prisili branitelje na predaju i tako zauzme Grad.

4. U četvrtoj tematskoj cjelini pratimo tijek događanja za vrijeme i neposredno nakon zločinačkog napada na Grad 6. prosinca 1991., kada je herojstvom i žrtvom svojih branitelja agresoru nanesen odlučujući vojni i politički poraz. Iako je tog dana pretrpio, u povijesti nezapamćeno, vandalsko razaranje povijesne jezgre uspio je sačuvati svoju najveću dragocjenost – Slobodu i navijestiti konačnu pobjedu.

Temeljni cilj izložbe je iznova upoznati širu javnost s bogatstvom novo prikupljene i obrađene muzejske građe i dokumentacije koja nam je omogućila utvrđivanje brojnih važnih do sada nepoznatih povijesnih činjenica. Ovom prigodom prezentirali smo dokumente civilne i vojne provenijencije, a posebno cjelovito obrađenu građu Kriznog štaba, izvorne ratne dnevnik Centra za obavješćivanje i Zapovjedništva obrane općine Dubrovnik, kao i izvorne fotografije iz muzejske zbirke. Izloženi su i opsežni izvodi iz dnevnih izvješća Radio Dubrovnika i dubrovačkog studija HRT-a, kao i članci iz ratnih izdanja Dubrovačkog vjesnika, Slobodne Dalmacije, te crnogorske Pobjede i njenih posebno tiskanih izdanja „Rat za mir“.

2.

IZLOŽBA „OLUJA 1995. – 2025.“

Povodom 30. obljetnice vojno redarstvene operacije „Oluja” Muzej Domovinskog rata Dubrovnik priredio je stvarnu i virtualnu tematsku izložbu „Oluja 1995.-2025.“.

Otvorenje izložbi bilo je 3. kolovoza 2025., u tvrđavi Imperijal u 20,30 sati, a virtualna izložba „Oluja 1995.-2025.“ bila je prikazana i na Stradunu 5. kolovoza s početkom u 21 sat tijekom Domoljubnog koncerta Dubrovačkog simfonijskog orkestra u suorganizaciji Dubrovački simfonijski orkestar, Grad Dubrovnik, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, klapa Ragusavecchia i Dubravka Šeparović Mušović. Izložbe su realizirane u sklopu Programa Grada Dubrovnika za obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja.

Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, Stradun

Vrijeme trajanja: 3. kolovoza 2025. – u trajanju

Autorica stručne koncepcije: Varina Jurica Turk

Autorica likovnog postava: Varina Jurica Turk

Opseg (broj eksponata): 141

Web adresa: www.mdrd.hr

Vrsta: povijesna, kompleksna, tuzemna, studijska, skupna, edukativna, informativna

Izložba je kompletno prevedena na Engleski jezik, pristup putem QR koda

Posjetitelja: 20.985

Virtualna izložba „Oluja 1995. – 2025.“ u sveukupnom trajanju od 30,44 minute, i sastoji se od 257 digitaliziranih dokumenata i fotografija iz Zbirke Muzeja.

Virtualna izložba „Oluja 1995. – 2025.“

Autorica izložbe Varina Jurica Turk

Suradnik na izložbi Mišo Đuraš

Fotografije:

Matko Biljak • Božidar Vukičević

Zvonimir Pandža • Milo Kovač

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik 2025.

MDRD tiskao je Deplijan izložbe pod nazivom Vojno redarstvena operacija Oluja 1995. – 2025., događanja na dubrovačkoj bojišnici u vrijeme završnih oslobodilačkih vojno-redarstvenih operacija Hrvatske vojske 1995. godine. MDRD ISBN: 978-953-48196-1-6, autorica stručnog teksta Varina Jurica Turk, dizajn Mec dizajn, tisak Digital print pogon, Dubrovnik 2025.

Tema:

Za realizaciju stvarne i virtualne izložbe odlučili smo se radi velikog interesa s kojim je više od 60 000 posjetitelja razgledalo izložbe iste tematike u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, „Oluja pobjede i slobode“, postavljenu 2015. godine i „VRO Oluja 1995.-2020.“, prezentiranu javnosti 2020.

Sadržaj ove stvarne i virtualne izložbe uz deplijan izložbe sa stručnim tekstom o Događanjima na dubrovačkoj bojišnici u vrijeme završnih oslobodilačkih vojno-redarstvenih operacija Hrvatske vojske 1995. godine, značajno je proširen i obogaćen novim spoznajama i važnim povijesnim činjenicama koje smo utvrdili sveobuhvatnim sustavnim istraživačkim radom i nastavkom stručne obrade građe iz muzejskih zbirki i dokumentacije.

Izlaganje većeg broja dojmljivih dokumentarnih snimaka proslavljenih ratnih fotoreportera Matka Biljka, Božidara Vukičevića, Zvonimira Pandže i Mila Kovača, kao i onodobnih izdanja „Slobodne Dalmacije“ i „Dubrovačkog vjesnika“, omogućila nam je provedena digitalizacija i inventarizacija kojom je obuhvaćeno preko 10 000 predmeta iz muzejske Zbirke fotografija.

Ovom izložbom dokumentarna ratna fotografija iznova se potvrdila kao temelj naše vizualne memorije, visoko vrijedan muzejski predmet i prvorazredan povijesni izvor koji nam oživljava atmosferu i značaj povijesnih događaja. Izražena muzealnost koju posjeduje čini je nezamjenljivim izložbenim medijem koji uspješno ilustrira i dokumentira muzejsku stvarnost priređenih izložbi.

Izložbu „Oluja 1995.-2025.“ čine dvije kronološko tematske cjeline.

U prvoj cjelini, odabranim reportažnim fotografijama Matka Biljka i Božidara Vukičevića, pratimo pobjedonosno napredovanje postrojbi Hrvatske vojske na području sjeverne Dalmacije, oslobađanje Knina, dolazak predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana u Knin i svečano podizanje zastave na kninskoj tvrđavi. U sklopu ove cjeline obrađena su dva važna povijesna događaja, svečani doček Vlaka

slobode u Splitu i 4. Gardijske brigade na splitskoj rivi nakon Oluje, koja su simbolično potvrdila konačnu pobjedu i završetak rata.

Drugu cjelinu čine fotografije Zvonimira Pandže i Mila Kovača koje svjedoče o ratnim događanjima na dubrovačkom području u vrijeme Oluje. Prezentirane su i nove povijesne činjenice o zločinačkim napadima Hercegovačkog korpusa VRS na dubrovačko područje u kolovozu 1995. godine, kao i značaju uspješne obrane juga Hrvatske za konačno slamanje velikosrpskih osvajačkih planova.

Korisnici: Svi posjetitelji Muzeja

3.

„DANI PONOSA - OSLOBAĐANJE DUBROVAČKOG PODRUČJA 1992.“

Mjesto održavanja i prostor stvarne izložbe: Muzej Domovinskog rata u Splitu

Gostovanje Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik u Muzeju Domovinskog rata u Splitu

Vrijeme trajanja: 5. studenoga – 15. prosinca 2025.

Autorica stručne koncepcije: Varina Jurica Turk

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš

Opseg na stvarnoj izložbi (broj eksponata):153

Web adresa: www.mdrd.hr

Uz stvarnu, realizirana je i virtualna izložba „Dani ponosa - oslobađanje dubrovačkog područja 1992.“ u trajanju od 1 sata, 51 minute i 10 sekundi. Opseg virtualne izložbe: 299 predmeta iz muzejskih zbirki Dokumentata i fotografija.

Vrsta: povijesna, kompleksna, tuzemna, skupna

Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar

Korisnici: svi posjetili Muzeja i svatko s pristupom Internetu

Posjetitelja u MDRuS: 978

Tema: Povodom 30. obljetnice prve i dotad najveće napadne operacije Hrvatske vojske i policije, poduzete u 1992. godini, Muzej Domovinskog rata priredio je stvarnu i virtualnu izložbu „Oslobođenje dubrovačkog područja 1992.“. Kao i prethodna izložba „Herojska obrana Grada 1991.“, realizirana je u sklopu sveobuhvatnog dvogodišnjeg muzejskog projekta „Dani ponosa“ koji je pokrenut s ciljem nastavka sustavnog rada na sakupljanju i cjelovitoj obradi građe iz svih zbirki Muzeja te prezentaciji na taj način utvrđenih novih povijesnih činjenica o ovim iznimno važnim događajima iz Domovinskog rata. Izložbu čine tri zasebne kronološko - tematske cjeline:

-Deblokada Dubrovnika (18. svibnja - 30. lipnja 1992.)

-Operacije „Tigar“ (1. - 13. srpnja 1992.) i „Oslobođena zemlja“ (22. srpnja -15. rujna 1992.)

-Operacije “Oslobađanje Konavala ” i „Vlaštica“ (21. - 26. listopada 1992.)

U uvodnom dijelu prve cjeline prezentirano je stanje na dubrovačkoj bojišnici početkom 1992. i najvažniji vojno-politički događaji koji su odlučujuće utjecali na daljnji tijek ratnih operacija, a posebno

osnivanje Južnog bojišta i uspješna obrana doline Neretve u travnju 1992. U središnjem dijelu ove cjeline, izloženim izvornim dokumentima, ratnim zemljovidima, fotografijama, video zapisima i novinskim prilozima, pratimo ratna događanja od prelaska snaga Južnog bojišta u napadna djelovanja 18. svibnja, borbe vođene za oslobađanje Dubrovačkog primorja i zaleđa, te izlazak snaga ZOOD iz Grada 26. svibnja, njihovo oslobađanje Župe dubrovačke, Rijeke dubrovačke, Osojnika i spajanje postrojbi HV u Mokošici, čime je uspješno izvršena deblokada Dubrovnika. Prezentirani su i razorni agresorski napadi na sam Grad i njegovu zaštićenu povijesnu jezgru tijekom svibnja i lipnja 1992. godine.

U drugoj tematskoj cjelini obrađene su napadne operacije „Tigar“ i „Oslobođena zemlja“ kojima su, u vremenu od srpnja do polovice rujna 1992., zauzeta neprijateljska uporišta Golubov kamen, Uskoplje i Ivanica te učvršćene obrambene crte na planinskom prostoru Bobana. Time je ostvarena potrebna dubina prostora za nastavak oslobađanja dubrovačkog područja.

U trećoj tematskoj cjelini pratimo tijek događanja za vrijeme izvođenja operacije oslobađanja Konavala, zauzimanja važnog neprijateljskog uporišta Vlačice i izlaska postrojbi HV na međunarodno priznate granice Republike Hrvatske. Prekidom napadnih djelovanja i učvršćivanjem nove crte obrane uspješno je završena VRO Oslobađanje juga Hrvatske. U sklopu ove cjeline prezentirana je i velika dubrovačka „Festa slobode“ koja je održana 29. listopada 1992. godine u nazočnosti predsjednika dr. Franje Tuđmana. Tom prigodom, pred svečanim postrojem snaga Južnog bojišta u gruškoj luci, dr. Tuđman je odao priznanje Hrvatskoj vojsci, stanovništvu dubrovačkog područja i njegovim braniteljima za ovu veliku pobjedu.

Voditeljica projekta i autorica izložbe: Varina Jurica Turk

Vizualni identitet i likovni postav: Varina Jurica Turk i Mišo Đuraš

Temeljni cilj izložbe je ponovno upoznati javnost s bogatstvom novo prikupljene i obrađene muzejske građe i dokumentacije koja nam je omogućila utvrđivanje brojnih važnih do sada nepoznatih povijesnih činjenica.

Sve tematske cjeline izložbe dostupne su virtualno na muzejskoj mrežnoj stranici i društvenim mrežama

4.

„DANI PONOSA - HEROJSKA OBRANA DUBROVNIKA 1991.“

Mjesto održavanja i prostor: Dom kulture, Dugopolje

Gostovanje Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik u Domu kulture u Dugopolju, u suradnji sa Udrugom dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Republike Hrvatske

Vrijeme trajanja 6. studenoga – 31. prosinca 2025.

Uz stvarnu, prezentirana je i virtualna izložba „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“ u sveukupnom trajanju je od 109:32 minuta u četiri cjeline i sastoji se od 638 digitaliziranih dokumenata i fotografija iz Zbirke Muzeja.

Opseg virtualne izložbe: 638 predmeta

Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar

Autorica stručne koncepcije izložbe: Varina Jurica Turk

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Opseg stvarne izložbe (broj eksponata): 273

Web adresa: <https://mdrd.hr/category/dani-ponosa/>

Vrsta: studijska, tematska, povijesna, kompleksna, tuzemna, skupna

Korisnici: svi posjetitelji Muzeja i svatko s pristupom Internetu

Posjetitelji Doma kulture, Dugopolje: 563

Tema: Muzej Domovinskog rata Dubrovnik priredio je stvarnu i virtualnu izložbu „Dani ponosa – Herojska obrana Grada 1991.“, kojom je cjelovito obrađeno njeno najteže razdoblje od početka općeg agresorskog napada 1. listopada do 6. prosinca 1991. Čine je četiri zasebne tematske cjeline:

1. Početak općeg vojnog napada na dubrovačko područje - listopad 1991.
2. Konvoj „Libertas“ – listopad, studeni 1991.
3. Najteži dani herojske obrane Grada - studeni 1991.
4. Dan za sve dane – 6. prosinac 1991.

5.

„STRANI DRAGOVOLJCI U DOMOVINSKOM RATU“

Mjesto održavanja i prostor: MDRD, tvrđava Imperijal

Vrijeme trajanja: 5. prosinca 2025. – u trajanju

Autor izložbe: Matej Gabrilo

Autor teksta: Tomislav Šulj

Autor likovnog postava: MDRuS

Postav izložbe: Muzej Domovinskog rata Dubrovnik

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik povodom proslave Dana dubrovačkih branitelja, 6. prosinca 2025. ostvarenjem međumuzejske suradnje s Muzejom Domovinskog rata u Splitu priredio je izložbu „Strani dragovoljci u Domovinskom ratu“.

Otvorenje izložbe bilo je 5. prosinca u 12 sati u tvrđavi Imperijal u sklopu Programa Grada Dubrovnika za obilježavanje Dana dubrovačkih branitelja

Broj posjetitelja na izložbi u prosincu 2025.: 1434

Tema:

Početak Domovinskog rata, već tijekom ranog ljeta 1991., obrani Republike Hrvatske priključili su se mnogobrojni strani državljani. Isprva su počeli pristizati na bojišnice bliže Zagrebu (na Banovinu i u Karlovac), a potom i na bojišnice Dalmacije i istočne Slavonije. Tijekom Domovinskog rata borili

su se u redovima Zbora narodne garde (ZNG), odnosno Hrvatske vojske (HV), Hrvatskih obrambenih snaga (HOS) i Hrvatskog vijeća obrane (HVO).

Strani borci za hrvatsku slobodu stigli su iz 44 zemlje Europe i svijeta. Pouzdano je potvrđeno kako ih je došlo oko 790, a postoje indikacije koje bi taj broj mogle povećati do 1000. Posebno je upečatljiva, i uvijek se iznova mora isticati, visoka razina stradavanja stranih dragovoljaca. Od oko 790 stranaca, njih 85 je poginulo, a najmanje 130 ih je ranjavano, neki i više puta.

Doprinos stranih dragovoljaca pobjedi Hrvatske u Domovinskom ratu priznat je na institucionalnim razinama i postupno je tematski uveden u udžbenike povijesti, nastavne materijale, ali i u recentnu literaturu o razdoblju Domovinskog rata. Mnogim stranim dragovoljcima uručena su odlikovanja, a poseban tretman i počast imaju strani dragovoljci koji su položili svoje živote u obrani Hrvatske.

Izložba je samo mali doprinos osvještavanju šire javnosti o fenomenu stranih dragovoljaca i njihovoj ulozi u stvaranju samostalne i slobodne Republike Hrvatske.

Autor izložbe je g. Matej Gabrilo, ravnatelj Muzeja Domovinskog rata u Splitu a autor teksta je g. Tomislav Šulj, Hrvatski memorijalno dokumentacijski centar Domovinskog rata. Stručna suradnica je gđa Sanja Budić Leto, Muzej Domovinskog rat u Splitu a fotografije za izložbu potpisuju Michael Misch i Martin Cruickshank, Hrvatski memorijalno dokumentacijski centar Domovinskog rata. Postav izložbe, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik.

Izložba je realizirana u sklopu Programa Grada Dubrovnika za obilježavanje Dana dubrovačkih branitelja.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

-MDRD tiskao je Deplijan izložbe „Oluja 1995. – 2025.“ pod nazivom „Vojno redarstvena operacija Oluja 1995. – 2025., događanja na dubrovačkoj bojišnici u vrijeme završnih oslobodilačkih vojno-redarstvenih operacija Hrvatske vojske 1995. godine“, MDRD ISBN: 978-953-48196-1-6, autorica stručnog teksta Varina Jurica Turk, dizajn Mec dizajn, tisak Digital print pogon, Dubrovnik 2025.

-Plakat, pozivnica izložbe „Oluja 1995. – 2025.“

-Plakat, pozivnica izložbe „Strani dragovoljci u Domovinskom ratu“

10.2. Audiovizualna građa

-Virtualna izložba „Oluja 1995. – 2025.“ u sveukupnom trajanju od 30,44 minute. Opseg virtualne izložbe: 257 digitaliziranih dokumenata i fotografija iz Zbirke Muzeja.

-Virtualna izložba „Dani ponosa - oslobađanje dubrovačkog područja 1992.“, u trajanju od 1 sata, 51 minute i 10 sekundi. Opseg virtualne izložbe: 299 predmeta iz muzejskih zbirki Dokumentata i fotografija te dokumentacije Muzeja

-Virtualna izložba „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“ u sveukupnom trajanju je od 109:32 minuta u četiri tematske cjeline. Opseg virtualne izložbe: 638 predmeta digitaliziranih dokumenata i fotografija iz Zbirke Muzeja.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva (*vodstva za građanstvo, vodstva za škole, specijalna vodstva*)

Stručna vodstva: Varina Jurica Turk, Darijo Avdić, Niko Marlais, na hrvatskom i engleskom jeziku

Vodstva, kronološki:

- Muzej su posjetili sudionici četvrtog Dubrovnik EXPO, dvodnevnog događanja o obrazovanju i karijerama, s profesorima iz Splitsko dalmatinske županije, 21. ožujka, 10 osoba
- Posjet klape HRM sa snimateljskom ekipom Muzeju, povodom snimanja spota „ Ako ne znaš što je bilo“ 1. travnja, 15 osoba
- Posjet 28 Erasmus studenata s profesoricom Marijom Benić Penava, Ekonomski fakultet Dubrovnik, 4. travnja
- Grupa od 36 srednjoškolaca iz Belgije, s profesorom mr. Joost, 9. travnja
- Grupa od 38 studenata povijesti iz Nizozemske, s profesorom mr. Mats, 9. travnja
- Posjet štitićenika Centra za odgoj i obrazovanje Šubićevac iz Šibenika 10. travnja, 8 osoba
- Posjeta 120 zagrebačkih srednjoškolaca, u organizaciji Spektar agencije, 10. travnja
- Profesori OŠ škole Marina Držića i profesori škole Stjepan Radić - Brestovec Orehovički, 35 posjetitelja, 12. travnja
- Muzej su posjetili učenici i profesori XI gimnazije Zagreb, 36 učenika, 26. travnja
- Posjet muzeju članova „Volkswagen kluba“, 11 osoba, 27. travnja
- Sudionici Dubrovačkog polu maratona „Du motion“, posjet muzeju, 26. i 27. travnja, 32 osobe
- Posjeta sudionika IUC programa “Jewish Experience and Post-Socialist Transitions – 1980s – 1990s”, 29. travnja, 27 osoba
- Posjeta 23 polaznika Centra vojnih škola "Petar Zrinjski"- Visoke dočasničke izobrazbe, 5. svibnja, a stručno vodstvo pružili su Mišo Đuraš, časnik Hrvatske vojske i viši kustos u mirovini, Ante Fragić, pukovnik u mirovini, Đuro Šabadin satnik u mirovini i kustos vježbenik Niko Marlais.
- Muzej je posjetilo nizozemsko-ukrajinsko izaslanstvo iz organizacije Center for International Legal Cooperation, u sklopu rada na znanstveno istraživačkom projektu namijenjenom za pomoć Ukrajini u daljem radu sa socijalnim uključivanjem branitelja, uz stručno vodstvo kustosa vježbenika Darija Avdića, 5. svibnja, 17 osoba
- Posjeta 72 učenika i 7 profesora OŠ prof. Filipa Lukasa iz Kaštel Starog uz stručno vodstvo, 9. svibnja, kustosa vježbenika Nika Marlaisa i Darija Avdića
- Posjeta prof. Wolfganga Form sa Sveučilišta u Marburgu koji je održao predavanje na temu "The punishment of the destruction of cultural heritage by the International Tribunal for the former Yugoslavia - using the example of the old town of Dubrovnik", 22. svibnja, 32 osobe
- U sklopu projekta Hrvatska Domovnica, koju tradicionalno organizira Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, 46 sudionika koji su djeca hrvatskih iseljenika u SAD- posjetili su danas Muzej Domovinskog rata Dubrovnik uz stručno vodstvo Nika Marlaisa, 2. lipnja

- Posjet 13 učenika u sklopu Erasmus + projekta Gimnazije Dubrovnik sa svojim profesorima, srednja škola Liceo Terenzio mammiani iz Rima, Italija, 20. svibnja
- Posjet skupine od 15 učenika, Erasmus+ projekta Gimnazije Dubrovnik, iz Njemačke, 21. svibnja
- Prof. Wolfgang Form sa sveučilišta u Marburgu, predavač na tečaju „Victimology, Victim Assistance“ s grupom od 20 studenata u posjetu Muzeju, uz rad u grupama i izlaganje „The punishment of the destruction of cultural heritage by the International Tribunal for the former Yugoslavia – using the example of the old town of Dubrovnik“, 22. svibnja
- Posjet učenika OŠ Meje Split, 29 učenika i tri profesora, 26. svibnja
- Posjet djece naših iseljenika u SAD, 46 osoba, u organizaciji grada Dubrovnika u sklopu programa Hrvatska domovnica, 2. lipnja
- Posjeta "Alder" grupe iz SAD-a Spomen sobi poginulih dubrovačkih branitelja, vodstvo kustosa vježbenika Darija Avdić, 5. lipnja, 13 osoba
- Na temelju Nastavnog plana i programa u šk. godini 2024./2025. na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Ratna škola „Ban Josip Jelačić“ provodi studijsko putovanje. U tijeku je školovanje 27. naraštaja Ratne škole, koji pohađa 11 polaznika od kojih je šest polaznika iz RH (2 visoka časnika iz Hrvatske vojske, po jedan polaznik iz Ministarstva obrane RH, Hrvatskog sabora, Ministarstva vanjskih i europskih poslova te Ravnateljstva policije MUP-a RH), te 5 pripadnika Oružanih snaga iz inozemstva (dva polaznika iz Bosne i Hercegovine te po jedan iz Sjeverne Makedonije, Slovenije i Kosova). Kao i prijašnjih godina, omogućili smo vođeni obilazak i upoznavanje polaznika Ratne škole sa Muzejom Domovinskog rata Dubrovnik. Stručno vodstvo i izlaganje o Domovinskom ratu i Muzeju pružili su Mišo Đuraš časnik HV u mirovini i viši kustos, te Ante Fragić, pukovnik HV u mirovini, 12. lipnja
- Posjet članova udruge RIS Kutina, Specijalna policija, 23 osobe, 19. lipnja
- Posjeta učenika OŠ Meje iz Splita, 26. lipnja, 63 učenika
- Posjet glavnog tajnika OEDC g. Cormann i državnog tajnika g. Lucića Ministarstva vanjskih poslova RH s delegacijom, 8 osoba, 11. srpnja
- Četvrta ljetna škola Practicing Resilience – Preparing for Recovery održavala se u Dubrovniku. Hrvatsko katoličko sveučilište u snažnom partnerstvu s Nanovic Institutom Sveučilišta Notre Dame iz Sjedinjenih Američkih Država, Ukrajinskim katoličkim sveučilištem iz Ukrajine i Partnerstvom katoličkih sveučilišta organiziralo je navedenu Ljetnu školu čiji su polaznici posjetili Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, uz stručno vodstvo Darija Avdića i Nika Marlaisa, 12. srpnja, 43 osobe
- Posjet studenata Hrvatskog katoličkog sveučilišta, 55 osoba, s gostujućim studentima iz Ukrajine, 33 osobe, 12. srpnja uz stručno vodstvo
- Posjeta putničke agencije "Backroads" uz stručno vodstvo Darija Avdića, 19. srpnja, 50 osoba
- Posjet studenata Villanova Universty, Augustinian Catholic university Pennsylvania SAD uz stručna vodstva Darija Avdića i Nika Marlaisa. 24. srpnja, 19 studenata

- Posjet učenika Gimnazije iz Budimpešte, koji su bili gosti Ženskog učeničkog doma u Dubrovniku. 25. kolovoza, 30 osoba
- Posjet učenika katoličke škole iz Šibenika učenika, 17. rujna, 30 osoba
- Posjet „Visits and events GME“ iz Republike Koreje, uz stručno vodstvo, 18. rujna, 23 osobe
- Posjet pripadnika Udruge 110. brigade HV, 21. rujna, 60 osoba uz stručno vodstvo
- Posjet članova ICOM- 24. rujna, 10 osoba uz stručno vodstvo, polaznika Museum reputation leadership tool as a International museum forum with training workshop, održanog u Trebinju od 21. do 24. rujna.
- Posjet OŠ Šime Budinića iz Zadra (75 učenika) uz stručno vodstvo, 2. listopada, 75 učenika
- Posjet pripadnika Hrvatske liječničke komore uz stručno vodstvo, 4 listopada, 39 osoba
- Posjet 20 pripadnika Karlovačke mehanizirane bojne Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, 18. listopada
- Posjet sudionika Oldtimer Rallya Dubrovnik '25, 8. studenoga, 42 osobe
- Posjet sudionika Petih susreta konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru, koje se održao u Dubrovniku od 5. do 7. studenoga 2025. u organizaciji Sveučilišta u Dubrovniku, Državnog arhiva u Rijeci i Hrvatskog državnog arhiva, te se ujedno obilježilo i 20 godina postojanja Odjela za umjetnost i restauraciju Sveučilišta u Dubrovniku.
- Dubrovnik je 2025. godine bio domaćin 29. Državnog športskog natjecanja dragovoljaca i veterana Domovinskog rata RH, gdje se okupilo 1100 branitelja iz cijele Hrvatske. Grad Dubrovnik dao je punu podršku organizaciji cijelog događaja te je MDRD svim sudionicima omogućio posjet Muzeju i Spomen sobi poginulih dubrovačkih branitelja od 7. do 9. studenoga
- Posjet učenika dva razreda Ekonomske škole Imotski, 35 osoba
- Posjet turističkih vodiča polaznika „Dani hrvatskog turizma“ uz temu „Priča o obrani Grada“, 21. studenog, 19 osoba, posjet Muzeju i Spomen sobi poginulih dubrovačkih branitelja
- Posjet pripadnika SJP "Ajkule" nakon predstavljanja dokumentarca "Kad smo bili dvadesetorica nas", priča SJP Rijeka Ajkula, u Dubrovniku, 21. studenoga
- Muzej su posjetili pripadnici Udruge specijalne jedinice policije Grof Dubrovnik s mladim policijskim naraštajima, 4. prosinca, 45 osoba
- Posjet sudionika Inicijative mladih za ljudska prava (YIHR), Crne Gore, četvrtu godinu za redom, 5. prosinca, uz stručno vodstvo, 27 osoba
- Dan dubrovačkih branitelja, 6. prosinac, vodstva za građanstvo i vodstvo za Ivicu Ivandića, hrvatskog vojnog pilota, pukovnik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva s obitelji, koji je 1992. s MIG-21 sudjelovao u oslobađanju hrvatskoga juga.
- Cjelogodišnje održavanje izlaganja o Domovinskom ratu u MDRD za grupe posjetitelja iz Sjedinjenih američkih država, suradnja Muzeja i agencije Grand Circle, 143 dolaska grupa uz sudjelovanje 1945 osoba.

11.2. Predavanja

- Izlaganje o Domovinskom ratu, posebno na jugu Hrvatske, uz stručno vodstvo kroz postav Muzeja, za 23 polaznika Centra vojnih škola "Petar Zrinjski"- Visoke dočasničke izobrazbe, 23. svibnja, pružili su Mišo Đuraš, časnik Hrvatske vojske i viši kustos u mirovini, Ante Fragić, pukovnik u mirovini, Đuro Šabadin satnik u mirovini i kustos vježbenik Niko Marlais.

-Stručno vodstvo i predavanje o Domovinskom ratu i Muzeju pružili su Mišo Đuraš časnik HV u mirovini i viši kustos, te Ante Fragić, pukovnik HV u mirovini, 12. lipnja, za polaznike Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“, Ratne škola „Ban Josip Jelačić“.

Na temelju Nastavnog plana i programa u šk. godini 2024./2025. na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Ratna škola „Ban Josip Jelačić“ provodi studijsko putovanje. Ratna škola „Ban Josip Jelačić“ najviša je vojno-civilna obrazovna institucija u RH koja obrazuje visoke časnike Oružanih snaga kao i druge državne službenike da budu školovani i prepoznati kao budući ključni provoditelji Strategije nacionalne sigurnosti. U tijeku je školovanje 27. naraštaja Ratne škole, koji pohađa 11 polaznika od kojih je šest polaznika iz RH (2 visoka časnika iz Hrvatske vojske, po jedan polaznik iz Ministarstva obrane RH, Hrvatskog sabora, Ministarstva vanjskih i europskih poslova te Ravnateljstva policije MUP-a RH), te 5 pripadnika Oružanih snaga iz inozemstva (dva polaznika iz Bosne i Hercegovine te po jedan iz Sjeverne Makedonije, Slovenije i Kosova). Omogućen je i vođeni stručni obilazak i upoznavanje polaznika Ratne škole sa Muzejom Domovinskog rata Dubrovnik.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Ravnateljica Muzeja redovito je za sve izložbe i programe muzeja, iz Plana i programa rada, pripremala i izrađivala tekstove i priopćenja za medije (za tiskane medije i za portale) o zbivanjima i realizaciji programa u Muzeju. Tijekom godine u televizijskim i radijskim emisijama objavljeni su prilogi o Muzeju: HTV, Nova TV, RTL, Du NET TV, Libertas TV, i radijskih priloga, HR radio, Radio Dubrovnik, UNIDU, Soundset Ragusa.

U Dubrovačkom dnevniku objavljen je prilog o tvrđavi Imperijal, riješenim imovinsko pravnim odnosima te budućem razvoju Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik prema tekstu Varine Jurica Turk

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

-Sudjelovanje ravnateljice na HRT i Libertas televiziji povodom presude arbitražnog suda i povratka tvrđave Imperijal na raspolaganje vlasniku, Gradu Dubrovniku

-Višekratno sudjelovanje ravnateljice na Radio Splitu povodom otvorenja izložbi „Dani ponosa – herojska obrana Dubrovnika 1991.“ i Dani ponosa - oslobađanje dubrovačkog područja 1992.“, kao i davanje izjava za više novina i portala Grada Splita.

-Davanje izjava za više lokalnih tiskanih novina i portala povodom otvorenja izložbe „Oluja 1995.-2025.“, uz 30. obljetnicu VRO Oluja.

-Sudjelovanje u prilogu HRT o radu i posjećenosti Spomen sobe poginulih dubrovačkih branitelja, 15. svibnja

-Sudjelovanje u emisiji Radio Dubrovnika, povodom izložbene djelatnosti Muzeja za Dan dubrovačkih branitelja

12.3. Predavanja

-Predavanje o dubrovačkom području u Domovinskom ratu pružili su Mišo Đuraš časnik HV u mirovini i viši kustos, te Ante Fragić, pukovnik HV u mirovini, 12. lipnja, za 11 polaznika Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“, Ratne škola „Ban Josip Jelačić“, koja je najviša je vojno-civilna obrazovna institucija u RH, koja obrazuje visoke časnike Oružanih snaga kao i druge državne službenike da budu školovani i prepoznati kao budući ključni provoditelji Strategije nacionalne sigurnosti.

- Predavanje o Domovinskom ratu, posebno na jugu Hrvatske, uz stručno vodstvo kroz postav Muzeja, za 23 polaznika Centra vojnih škola "Petar Zrinjski"- Visoke dočasničke izobrazbe, 23. svibnja, pružili su Mišo Đuraš, časnik Hrvatske vojske i viši kustos u mirovini, Ante Fragić, pukovnik u mirovini, Đuro Šabadin satnik u mirovini i kustos vježbenik Niko Marlais.

12.6. Djelatnost klubova i udruga

-Održana utrka Spartan Trail, treću godinu za redom, cilj Srđ, tvrđava Imperijal, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, 24. i 25. listopada, uz pokroviteljstvo grada Dubrovnika. Sudionici ostvarili besplatan ulaz u Muzej.

-Utrka „Stazom deva“ deseto Jubilarno izdanje “Deseti pohod” dubrovačkog zimskog humanitarnog sportskog amaterskog događaja povodom Dana Branitelja i Dana Grada Dubrovnika u organizaciji Triatlon kluba Dubrovnik. Uspon na Srđ s magistrale serpentinama do Muzeja Domovinskog Rata Dubrovnik. Sudionici ostvarili besplatan ulaz u Muzej.

Humanitarna Utrka Stazom deva – deseti izazov, održana je na serpentinama Srđa i ciljem u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik u subotu, 07. prosinca 2024. Organizator: Dubrovnik Triatlon D3.

-Oldtimer Rally Dubrovnik '25, cilj tvrđava Imperijal, Srđ, uz posjet sudionika Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, organizacija Oldtimer klub Dubrovnik

-Udruge Specijalne policije „Ajkule“ i „Grofovi“ s novim naraštajima održale edukacije u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik s naglaskom na djelovanje SJP u Domovinskom ratu.

-Klupa Hrvatske ratne mornarice HV, snimala spot „Ako ne znaš što je bilo“ u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik i na terasi tvrđave Imperijal

12.7. Ostalo

-Snimanje serije Outer Banks na lokaciji Muzeja Domovinskog rata

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Sveukupno posjetitelja u 2025. godini: 116.962

Posjet Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik u tvrđavi Imperijal na Srđu, obuhvaća posjet stalnoj „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“ i povremenim izlozbama Muzeja:

„15 godina čuvara sjećanja u simbolu pobjede i slobode – 15 godina Muzeja u tvrđavi Imperijal“, MDRD

„T(r)ajna veza - razvoj i djelovanje veze u postrojbama HV-e na južno dalmatinskoj bojišnici u Domovinskom ratu“, MDRD

„Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“, MDRD

„Dani ponosa – oslobađanje dubrovačkog područja 1992.“ MDRD

„Oluja 1991. – 2025.“, MDRD

„Strani dragovoljci u Domovinskom ratu“, MDRuS

koje su bile dostupne posjetiteljima tijekom 2025. godine.

Od 46683 posjetitelja Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik, u tvrđavi Imperijal na Srđu, ostvareno je 37536 individualnih posjeta odraslih, 2984 individualnih posjeta studenta, školske i predškolske djece, 1052 obiteljske ulaznice, a 5111 osobe su posjetile muzej u sklopu grupnog posjeta. Stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, učenici i studenti DNŽ, hrvatski branitelji, građani Grada Dubrovnika, članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata i drugi koji ostvaruju besplatan ulaz, posjećivali su Muzej Domovinskog rata Dubrovnik u broju od 15351 tijekom 2025.

Sveukupno posjetitelja: 46683

Spomen sobu poginulih dubrovačkih branitelja u palači Sponzi, razgledalo je 70 279 posjetitelja tijekom 2025. godine. Spomen soba bila je zatvorena skoro dva mjeseca tijekom proljeća 2025. radi konzervatorsko restauratorskih radova u atriju palače Sponza. Ulaz i razgledanje Spomen sobe poginulih dubrovačkih branitelja ostvaruje se bez naknade.

Sveukupno posjetitelja u 2025. godini: 116.962

Online posjećenost Muzeja:

• Mrežna stranica Muzeja www.mdrd.hr: Ukupno 63896 od čega: Online Zbirke 872, Virtualne izložbe 1134, Interaktivna šetnja – virtualna tura kroz Muzej 59563, ostalo (novosti, kronologija, dokumentacija, izvješća, korisne informacije, kontakt i dr.) 2327.

• Facebook stranica MDRD <https://www.facebook.com/MUZEJ/>

Ukupno: 61844, od čega 42376 pregleda, 3452 pratitelja, 13792 lajkova, 346 dijeljenja i 1878 komentara. Publika većinom: Dubrovnik, Zagreb, Mokošica, Župa Dubrovačka, Split, Konavle, Rijeka, Zadar, Osijek, Slavonski brod, Dubrovačko primorje i dr. Države: Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Njemačka, Austrija, Mađarska, Sjedinjene Američke Države, Srbija, Crna Gora, Italija, Slovenija i dr. Prema dob i spol, 45 do 54 godine 29%, 35 do 44 21,5%, 55 do 64 19,1%, 25 do 34 15,8%, 65* 13,6%, 18-24 1; muškarci 58,3%, žene 41,7%

• Instagram MDRD <https://www.instagram.com/muzejdr/>

Ukupno 33197, od čega 29582 pregleda, 1093 pratitelja, 54 komentara, 32 dijeljenja i 2436 lajkova. Publika: Najpopularniji gradovi su Dubrovnik, Zagreb, Mokošica, Zadar, Župa dubrovačka i drugi. Najpopularnije zemlje – Hrvatska, Njemačka, Bosna i Hercegovina, Slovenija i Srbija.

- Interaktivna šetnja – virtualna tura kroz Muzej 59.563 te YouTube 4573

15. FINACIJE

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik naplatio je od osnovne djelatnosti Muzeja - prodaje ulaznica, iznos od 131.705,10 EUR, koji je uplaćen u nadležni proračun Grada Dubrovnika.

RH 0%, lokalna samouprava 95,65% (238.058,43 EUR) vlastiti prihodi 1,71% - prodaja muzejskih izdanja (687,12 EUR), prihodi od stručnog vodstva (50,00 EUR), prihodi od usluga najma (3.500,00 EUR), namjenski prihod 2,64 % - (evidentirani prihodi nakon procjene vrijednosti donirane muzejske građe iz prethodnog razdoblja 6.583,25 EUR).

15.1. Izvori financiranja (u %)

RH 0%, lokalna samouprava 95,65%, vlastiti prihod 1,71%, sponzorstvo 0%, donacije 2,64%, EU fondovi 0%

15.2. Investicije (u EUR)

Nabava opreme 3.370,80 EUR

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Dvadeseta Noć muzeja

Jubilarna 20. Noć muzeja održala se 31. siječnja 2025. u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, tvrđava Imperijal, koju je obilježila tema „Muzeji – vidljivi i nevidljivi“

Temom se željelo ukazati na važnost muzejskih institucija i svih drugih baštinskih ustanova koje prikupljaju, istražuju, čuvaju i prezentiraju vrijednu građu i kulturnu baštinu najširoj javnosti, od najmlađih posjetitelja do korisnika treće životne dobi. Vidljivost muzeja danas je izuzetno važna, pogotovo u vrijeme visoke tehnologije i digitalnih mogućnosti koje pomiču granice klasičnih muzeja. Također je važno i sve ono što se događa „iza kulisa muzeja“, ono što nije vidljivo posjetiteljima, a od velikog je doprinosa i značaja za konačnu postavu muzeja. Ovom temom želi se još jednom naglasiti važnost muzejske zajednice općenito, te se nastoji da ona bude još vidljivija u našem društvu. Noć muzeja organizira Hrvatsko muzejsko društvo u suradnji s muzejima i kulturnim institucijama diljem Hrvatske.

Noć Muzeja u MDRD

18h: Stručno vodstvo kroz izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ i “Petnaest godina čuvara sjećanja u simbolu pobjede i slobode”

18,30h: Stručno vodstvo na izložbi „T(r)ajna veza - razvoj i djelovanje veze u postrojbama HV-e na južno dalmatinskoj bojišnici u Domovinskom ratu“

19h: Izlaganje o „vezi“, važnom rodu borbene potpore Oružanih snaga RH u Domovinskom ratu, koja je svojim djelovanjem omogućila sveobuhvatnu komunikaciju između svih postrojbi Zapovjedništva

obrane općine Dubrovnik i na taj način dala svoj puni doprinos uspješnoj obrani od agresora, potpuno okruženog Grada 1991. godine, kao i postrojbama Južnog bojišta tijekom napadne VRO kojom je do kraja 1992. konačno oslobođen prostor hrvatskog Juga.HR

Za razliku od ostalih hrvatskih prostora, u kojima se veza razvijala osloncem na sredstva i sustave JNA koji su zaplijenjeni nakon zauzimanja vojarni u rujnu 1991., na dubrovačkom području postrojbe i sustavi veza izgrađivani su isključivo osloncem na visoko obrazovane i stručne djelatnike i sredstva Centra za obavješćivanje, te iznimno razvijenih sustava civilnih komunikacija; Klub radio-amatera, Telekomunikacijski centar Dubrovnik HP, sustav veza turističke agencije „Atlas“, Zračne luke, Dubrovnik Radija i dr., o čemu više možete čuti na predavanju

Noć tvrđava u MDRD

MDRD već četvrtu godinu za redom priključuje se kulturno-turističkoj manifestaciji koja se održava na utvrđenim spomenicima kulturne baštine (tvrđave, utvrde, dvorci...) kao rezultat zajedničkog europskog projekta FORTITUDE. U protekle dvije godine manifestacija je povezala i promovirala programe na više od 45 fortifikacijskih lokaliteta u 6 zemalja.

Noć tvrđava održala se u petak, 9. svibnja 2025. godine u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik od 17 do 22 sata te su se mogle razgledati izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“, „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“, „T(r)ajna veza – razvoj i djelovanje veze u postrojbama HV-e na južno dalmatinskoj bojišnici u Domovinskom ratu“ i „Petnaest godina čuvara sjećanja u simbolu obrane i slobode – 15 godina Muzeja u tvrđavi Imperijal“.

Omogućen je besplatan obilazak za građanstvo te stručna vodstva u 18, 19, 20 i 21 sat.

Međunarodni dan muzeja, 18. svibanj

Za Muzej Domovinskog rata Dubrovnik ovaj datum ima posebno značenje, jer tada uz obilježavanje međunarodnog dana muzeja obilježavamo i početak VRO Oslobađanja juga Hrvatske - 18. svibnja 1992. Posjetom Muzeju, u tvrđavi Imperijal, mogle su se razgledati, uz stalnu izložbu „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“ još tri povremene izložbe „T(r)ajna veza - razvoj i djelovanje veze u postrojbama HV-e na južno dalmatinskoj bojišnici u Domovinskom ratu, "15. godina čuvara sjećanja u simbolu pobjede i slobode", "Dani ponosa - herojska obrana Grada 1991.", "Dani ponosa - oslobađanje dubrovačkoga područja 1992.", uz stručna vodstva. Radno vrijeme muzeja bilo je do 22 sata.

Međunarodni savjet muzeja (ICOM) sa sjedištem u Parizu temom Međunarodnog dana muzeja 2025., „Budućnost muzeja u vremenu brzih promjena“ (Future of Museums in Rapid Changing Communities) imao je namjeru da muzeji zauzmu aktivniju ulogu u oblikovanju održive budućnosti i ukažu na važnost svojih ustanova kao dinamičnih obrazovnih institucija koje djeluju u službi društva i njegova razvoja. Nositelj obilježavanja Međunarodnog dana muzeja u Hrvatskoj 2025. bio je Muzejski dokumentacijski centar.

MiG-21

-U sklopu programa obilježavanja Dana dubrovačkih branitelja, u subotu 6. prosinca, predstavljen je novi trajni eksponat Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik ispred tvrđave Imperijal, zrakoplov MiG-21. Zahvaljujući Gradu Dubrovniku koji je uputio zamolbu Ministarstvu obrane Republike Hrvatske za donaciju jednog rashodovanog aviona MiG-21 Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, kao eksponata u sklopu postava muzeja i trajni spomen na vojno redarstvenu operaciju Oslobođanje juga Republike Hrvatske, avion je doniran i restauriran te postavljen ispred Muzeja.

-Povijesni kontekst:

VRO Oslobođanje juga Hrvatske prva je i najveća napadna operacija Hrvatske vojske i policije u 1992. godini koju je omogućila uspješna herojska obrana Dubrovnika 1991. godine i njegovi branitelji. U sklopu prve operacije koja je za cilj imala deblokadu Dubrovnika, izvođene od 18. svibnja do 30. lipnja 1992., Četvrta brigada ZNG prodire rubom Popovog polja prema Ravnom i Zavali, ostvarujući potrebnu dubinu prostora, a Prva brigada ZNG priobalnim smjerom kreće prema Slanom. Tijekom teških borbi za oslobođanje Dubrovačkog primorja i zaleđa pridružuju im se pričuvne postrojbe 115. brigada HV, MOMP Pelješac, Primorska satnija i Odred naoružanih brodova Dubrovnik.

Koristeći povlačenje jedinica JA s prilaza Dubrovniku, snage Zapovjedništva obrane općine Dubrovnika, koje su brojale 2700 vojnika, 26. svibnja izlaze iz Grada i prelaze u napadna djelovanja oslobađajući Rijeku i Župu dubrovačku. Spajanjem snaga 1. i 4. gardijske brigade s 163. brigadom HV 28. lipnja na području Osojnika, uspješno je izvršena deblokada Dubrovnika.

Krajem lipnja dolazi do novog pregrupiranja naših snaga i izvođenja priprema za daljnja napadna djelovanja u sklopu operacije „Tigar”, koja je otpočela djelovanjem borbenih zrakoplova HRZ po dubini neprijateljskih snaga u 04,50 sati 1. srpnja 1992. godine. Cilj operacije bio je ovladavanje južnim rubom Popova polja i iznimno važnim sustavom neprijateljskih utvrđenja, od Vukovića i Zaplanika, preko Golubovog kamena do Ivanice i visova iznad Župe dubrovačke, odakle je agresor još uvijek izravno ugrožavao Dubrovnik. Tijekom višednevnih teških borbi, snage HV, koje su činile 1., 2. i 4. gardijska brigada te 163. dubrovačka brigada, potisle su neprijatelja i do 13. srpnja u potpunosti ovladale ovim prostorom. Zahvaljujući potpori koju je Hercegovačkom korpusu pružio Podgorički korpus JA, operacijom „Tigar“ nije zauzet dobro utvrđeni i branjeni masiv Vlačice, na kome je neprijatelj ostao sve do listopada 1992. godine.

-MiG-21 HRZ-a, ispred Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik svjedočit će o prvom djelovanju borbenih zrakoplova na dubrovačkom području tijekom izvođenja operacije „Tigar“.

U programu predstavljanja uz gradonačelnika Grada Dubrovnika, g. Mata Frankovića, predstavnike Grada Dubrovnika, sudjelovali su i umirovljeni piloti MiG-a 21 koji su upravo 1992. u vojnoj operaciji Tigar letjeli vojnim zrakoplovima, i izvršili borbeno djelovanje, Zdenko Radulj – hrvatski vojni pilot, brigadni general Hrvatske vojske i nekadašnji zapovjednik 1. eskadrile borbenih zrakoplova i baze Pleso

te Ivica Ivandić – hrvatski vojni pilot, pukovnik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, otkrivanjem spomen ploče.

CESTA BOSANKA-SRD

Tijekom 2025., zahvaljujući investiciji Grada Dubrovnika, dovršeni su radovi na uređenju i asfaltiranju ceste od Bosanke do tvrđave Imperijal, u dužini od gotovo tri kilometra, čime se značajno povećala sigurnost prometovanja i pristupačnost Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik. Ujedno, ovom infrastrukturnom obnovom omogućuje se i buduće lakše prometovanje građevinskoj operativi koja će u narednom razdoblju obavljati radove na rekonstrukciji tvrđave Imperijal. Uspostavom prometne regulacije na novom prometnom pravcu, nakon izlaska iz naselja Bosanka uvela se obveza desnog skretanja na novu cestu prema tvrđavi Imperijal, dok se povratak odvija dosadašnjom jednostranom cestom Srđ-Bosanka.